

دکتر محمد حسن قدیری اسانه

ضرورت اصلاح قانون برای تأیید صلاحیت معاون رئیس جمهور توسط شورای محترم نگهبان

برخی ها پیشنهاد داده اند که نامزدهای ریاست جمهوری معاون اول خود در صورت پیروزی را هم معرفی نمایند. این پیشنهاد یک پیشنهاد خوبی است. البته اگر بتواند سایر کابینه خود را هم معرفی کند چه بهتر.

اما می خواهیم یک پیشنهاد به این نظر اضافه کنم و آن اینکه:

رئیس جمهور مطابق با **اصل 124** می تواند اداره هیأت دولت و مسئولیت هماهنگی سایر معاونتها را به معاون اول بسپارد. ضمناً مطابق با **اصل 131** "در صورت فوت، عزل، استعفاء، غیبت یا بیماری بیش از دو ماه رییس جمهور و یا در موردی که مدت ریاست جمهوری پایان یافته و رییس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده و یا امور دیگری از این قبیل، معاون اول رییس جمهور با موافقت رهبری اختیارات و مسئولیت‌های وی را بر عهده می‌گیرد"

بنابر این مشاهده می شود که معاون اول رئیس جمهور طبق تشخیص رئیس جمهور می تواند مسئولیت هیأت دولت را برعهده بگیرد و نیز در صورت فقدان رئیس جمهور، معاون اول او وظایف رئیس جمهور را هرچند در مدتی کوتاه برعهده می گیرد.

بنابر این لازم است که وی نیز شرایط پذیرش چنین مسئولیتی را داشته باشد.

وزرا باید از مجلس رای اعتماد بگیرند، خود رئیس جمهور باید توسط شورای محترم نگهبان تأیید صلاحیت شود.

مناسب است قوانین به نحوی تصحیح گردد که صلاحیت معاون اول رئیس جمهور نیز الزاماً به تأیید مرکز خاصی نیاز داشته باشد و چون قرار است او مسئولیت رئیس جمهور را چه در اداره دولت در شرایط عادی و چه کل مسئولیت در دوره غیبت رئیس جمهور برعهده داشته باشد مناسب است تأیید صلاحیت معاون اول رئیس جمهور به تأیید شورای محترم نگهبان برسد.

البته از آنجا که گفته شده است که در صورت غیبت رئیس جمهور "معاون اول رییس جمهور با موافقت رهبری اختیارات و مسئولیت‌های وی را بر عهده می‌گیرد" و تأکید شده است که "در صورت فوت معاون اول و یا امور دیگری که مانع انجام وظایف وی گردد و نیز در صورتی که رییس جمهور معاون اول نداشته باشد مقام رهبری فرد دیگری را به جای او منصوب می‌کند" و در نتیجه می توان برداشت کرد که عدم موافقت رهبری می تواند یکی از همان موانع باشد و در نتیجه رهبر می تواند در صورت عدم موافقت با برعهده گرفتن مسئولیت اجرایی کشور در دوره انتقال خود فرد دیگری را برای جایگزینی رئیس جمهور برای دوره موقت انتقال برگزیند.

ولی با این وجود مناسب است انتصاب معاون اول توسط رئیس جمهور به تأیید صلاحیت معاون اول توسط شورای محترم نگهبان موکول گردد.

مجدحسن قدیری ابیانه

چهارشنبه، ۱۷ شهریور ۱۳۹۵

منبع : [سایت دکتر قدیری ابیانه](#)

اصل ۱۲۴:

رئیس جمهور می‌تواند برای انجام وظایف قانونی خود معاونانی داشته باشد. معاون اول رئیس جمهور با موافقت وی اداره هیأت وزیران و مسوولیت هماهنگی سایر معاونتها را به عهده خواهد داشت.

اصل ۱۳۱:

در صورت فوت، عزل، استعفاء، غیبت یا بیماری بیش از دو ماه رئیس جمهور و یا در موردی که مدت ریاست جمهوری پایان یافته و رئیس جمهور جدید بر اثر موانعی هنوز انتخاب نشده و یا امور دیگری از این قبیل، معاون اول رئیس جمهور با موافقت رهبری اختیارات و مسوولیت‌های وی را بر عهده می‌گیرد و شورایی متشکل از رئیس مجلس و رئیس قوه قضاییه و معاون اول رئیس جمهور موظف است ترتیبی دهد که حداکثر ظرف مدت پنجاه روز رئیس جمهور جدید انتخاب شود، در صورت فوت معاون اول و یا امور دیگری که مانع انجام وظایف وی گردد و نیز در صورتی که رئیس جمهور معاون اول نداشته باشد مقام رهبری فرد دیگری را به جای او منصوب می‌کند.

اصل ۱۳۲:

در مدتی که اختیارات و مسوولیت‌های رئیس جمهور بر عهده معاون اول یا فرد دیگری است که به موجب اصل یکصد و سی و یکم منصوب می‌گردد، وزراء را نمی‌توان استیضاح کرد یا به آنان رأی عدم اعتماد داد و نیز نمی‌توان برای تجدید نظر در قانون اساسی و یا امر همه‌پرسی اقدام نمود.

[ابراهیم عماد :](#)

پیشنهاد فوق کاملاً منطقی و حتی ضروری، زیرا مفهوم «اداره هیات وزیران» در اصل 124 قانون اساسی، صرفاً جنبه مدیریت اداری بر هیئت دولت نداشته و ندارد و دقیقاً از حقوق و اختیارات ریاست جمهوری در هیات وزیران برخوردار و در قبال حقوق ملت، مسئولیت حقوقی داشته و دارد.

با کمی دقت در اصل 124 قانون اساسی مشاهده میشود که در باره معاون اول، آن اصل دو بخش دارد : «اداره هیات وزیران» و «مسئولیت هماهنگی سایر معاونت‌ها» که بخش او با توجه به توضیح فوق جنبه حقوقی اساسی داشته و دارد و بخش دوم صرفاً جنبه مدیریتی اداری دارد.

[برگشت به صفحه قبلی](#)